

TEKSTY PRZYJĘTE

P8_TA(2018)0081

Zabójstwa z litości w Ugandzie

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 15 marca 2018 r. w sprawie zabójstw z litości w Ugandzie (2018/2632(RSP))

Parlament Europejski,

- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z dnia 10 grudnia 1948 r., której Uganda jest sygnatariuszem,
- uwzględniając umowę o partnerstwie AKP-UE („umowa z Kotonu”), w szczególności jej art. 8 ust. 4 o niedyskryminacji,
- uwzględniając konstytucję Republiki Ugandy,
- uwzględniając międzynarodową Konwencję o prawach dziecka, przyjętą w dniu 20 listopada 1989 r., w szczególności jej art. 2 i 6, w których jednoznacznie zapisano zasadę niedyskryminacji, w tym ze względu na niepełnosprawność, oraz prawo do życia,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych przyjętą w 2006 r., w szczególności jej art. 32, który stanowi, że działaniach służących współpracy międzynarodowej wszystkie strony muszą uwzględniać niepełnosprawność i osoby niepełnosprawne,
- uwzględniając ostatnie rezolucje Rady Praw Człowieka ONZ w sprawie praw człowieka przynależnych osobom niepełnosprawnym, z dnia 14 kwietnia 2014 r. i 14 lipca 2014 r.,
- uwzględniając art. 19 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) i art. 14 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, które zakazują wszelkich form dyskryminacji, a także art. 21 i 26 tej konwencji, w których określono prawa osób niepełnosprawnych,
- uwzględniając rezolucję Wspólnego Zgromadzenia Parlamentarnego AKP-UE w sprawie integracji osób niepełnosprawnych w krajach rozwijających się, przyjętą w dniu 23 listopada 2011 r.,
- uwzględniając „World Report on Disability” [Światowy raport o niepełnosprawności] Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) i Banku Światowego z czerwca 2011 r.,

- uwzględniając sprawozdanie OHCHR z dnia 8 kwietnia 2016 r. zatytułowane „Committee on the Rights of Persons with Disabilities considers report of Uganda” [Komitet do spraw Praw Osób Niepełnosprawnych analizuje sprawozdanie Ugandy],
 - uwzględniając rezolucje Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 65/186 i nr 64/131 dotyczące osiągnięcia milenijnych celów rozwoju w odniesieniu do osób niepełnosprawnych do roku 2015 i w latach kolejnych,
 - uwzględniając wytyczne UE w sprawie niepełnosprawności i rozwoju opracowane dla delegatur i służb UE,
 - uwzględniając agendę na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 oraz cele zrównoważonego rozwoju, przyjęte w Nowym Jorku w dniu 25 września 2015 r.,
 - uwzględniając sprawozdanie Ugandy z dnia 1 lipca 2016 r. w sprawie przeglądu wdrażania agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, pt. „Zapewnić, by nikogo nie pominięto”, przedstawione w Nowym Jorku Forum Politycznym Wysokiego Szczebla ONZ,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 stycznia 2006 r.¹ w sprawie niepełnosprawności i rozwoju,
 - uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Ugandy,
 - uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że „eutanazja” w Ugandzie jest praktyką stosowaną przez rodziców dzieci niepełnosprawnych, polegającą na zabiciu lub zagłodzeniu dziecka lub niezapewnieniu mu pomocy medycznej zgodnie z przekonaniem, że dla tych dzieci lepiej jest umrzeć niż znosić cierpienia wynikające z nieuleczalnej niepełnosprawności;
 - B. mając na uwadze, że Uganda nie jest jedynym państwem borykającym się z tym problemem; mając na uwadze, że wiele krajów rozwijających się osiągnęło znaczne – choć niepełne – postępy w obszarze włączania osób niepełnosprawnych w przedsięwzięcia rozwojowe;
 - C. mając na uwadze, że niektórzy rodzice przyznają, że „eutanazja” jest konieczna, gdyż oszczędza dzieciom niepełnosprawnym dotkliwy ból przez całe życie; mając na uwadze, że praktyka ta jest tematem tabu, choć istnieją świadectwa niektórych matek i ocalałych osób;
 - D. mając na uwadze, że napiętnowanie społeczne w Ugandzie jest tak duże, że matki i dzieci są odrzucane przez wspólnotę, co pogarsza ich status społeczny i uniemożliwia pełne uczestnictwo w życiu społecznym; mając na uwadze, że na matki wywiera się naciski, by zabijały własne dzieci po latach zmagania i poświęceń związanych z opieką nad niepełnosprawnym dzieckiem;
 - E. mając na uwadze, że przekonania dotyczące dzieci niepełnosprawnych powodują, że są one bardziej narażone na przemoc i zabójstwo niż dzieci sprawne; mając na uwadze, że niepełnosprawne dzieci nadal padają ofiarą różnych form przemocy, dyskryminacji i

¹ Dz.U. C 287 E z 24.11.2006, s. 336.

marginalizacji ze względu na negatywne postawy wobec nich, przesady, zaniedbania oraz normy i praktyki społeczne; mając na uwadze, że źródłem największego zagrożenia dla dzieci niepełnosprawnych są błędne przekonania, w tym przekonanie, że obecność dziecka niepełnosprawnego spowoduje, że kolejne dzieci również będą niepełnosprawne;

- F. mając na uwadze, że klany i duże rodziny wywierają przesadną presję na matki, chcąc zrozumieć przyczyny niepełnosprawności i obwiniając za nią właśnie matki; mając na uwadze, że w niektórych przypadkach wypędzano matki z domów mężów za to, że rodzą one dzieci niepełnosprawne;
- G. mając na uwadze, że lekarze i pracownicy służb medycznych nie potrafią zrozumieć lub wyjaśnić charakteru i przyczyn słabowitości dziecka, a systemy opieki zdrowotnej nie są odpowiednio wyposażone, by diagnozować i leczyć wiele rodzajów niepełnosprawności, które można by zminimalizować czy nawet usunąć; mając na uwadze, że odmawianie dzieciom niepełnosprawnym podstawowych praw, np. dostępu do opieki zdrowotnej, edukacji, wsparcia i rehabilitacji, poważnie ogranicza możliwości ich pełnego rozwoju;
- H. mając na uwadze, że Uganda należy do 162 państw stron Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych; mając na uwadze, że w dniu 25 września 2008 r. Uganda ratyfikowała bez zastrzeżeń konwencję i jej protokół fakultatywny; mając na uwadze, że Uganda zobowiązała się przyznać osobom niepełnosprawnym takie same prawa jak pozostałym obywatelom;
- I. mając na uwadze, że w kwietniu 2016 r. Komitet ONZ ds. Praw Osób Niepełnosprawnych zmienił ocenę wdrażania Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych w Ugandzie oraz opracował uwagi końcowe i zalecenia, w których „Komitet z niepokojem zauważa, że obowiązujące przepisy i prowadzona polityka nie zapewnia ochrony praw dzieci niepełnosprawnych”, oraz „wyraża zaniepokojenie brakiem informacji o sytuacji dzieci głuchoniemych i głuchoniewidomych, a także o środkach mających zapewnić ich ochronę i integrację w społeczeństwie”;
- J. mając na uwadze, że rząd Ugandy przyjął pewne ogólne przepisy i środki polityczne zawierające klauzule o niepełnosprawności; mając na uwadze, że w kraju tym obowiązują przepisy o niepełnosprawności; mając na uwadze, że w poszczególnych aktach prawnych mogą występować różne definicje niepełnosprawności;
- K. mając na uwadze, że dwie największe przeszkody w integracji osób niepełnosprawnych w ugandyjskim społeczeństwie jest ich „niewidoczność” oraz negatywne postawy wobec nich; mając na uwadze, że posiadanie dzieci niepełnosprawnych powoduje wykluczenie społeczne rodziny, a szczególności matek, gdyż dzieci niepełnosprawne są postrzegane jako źródło wstydu i słabość rodziny;
- L. mając na uwadze, że w niektórych regionach wiejskich Ugandy istnieje niewiele państwowych ośrodków pomocy dla rodziców dzieci niepełnosprawnych, w związku z czym rodziny, a zwłaszcza samotne matki, często doświadczają trudności w zapewnieniu niepełnosprawnym dzieciom odpowiedniej opieki;
- M. mając na uwadze, że oficjalne dane liczbowe nie są dostępne, a ani policja, ani wymiar sprawiedliwości w Ugandzie nie prowadzi dochodzeń dotyczących tego zjawiska; mając na uwadze, że brak danych utrudnia zwalczanie praktyki „eutanazji”;

- N. mając na uwadze, że praca społeczeństwa obywatelskiego i obrońców praw człowieka ma kluczowe znaczenie dla zagwarantowania przestrzegania praw grup marginalizowanych i szczególnie podatnych na zagrożenia; mając na uwadze, że organizacje pozarządowe w Ugandzie napotykały trudności i przeszkody w świadczeniu usług dla dzieci niepełnosprawnych i ich rodziców; mając na uwadze, że błędne przekonania dotyczące dzieci niepełnosprawnych stanowią wyzwanie w działaniach rozwojowych i w pracy obserwatorów ds. praw człowieka w Ugandzie;
- O. mając na uwadze szczególną rolę stowarzyszeń osób niepełnosprawnych w reprezentowaniu szczególnych interesów osób niepełnosprawnych i informowaniu o nich decydentów i opinii publicznej; mając na uwadze brak dostępnych informacji, które pozwoliłyby uświadomić ogółowi społeczeństwa istnienie praktyk kulturowych piętnujących osoby niepełnosprawne oraz utrudniających im rozwój i korzystanie z takich samych praw, jakie przysługują pozostałym członkom społeczeństwa;
1. zdecydowanie potępia nieuzasadnione i nieludzkie zabijanie niepełnosprawnych dzieci i noworodków; wyraża najwyższe zaniepokojenie zjawiskiem „eutanazji” dzieci niepełnosprawnych w Ugandzie i wszystkich krajach, w których zjawisko to występuje; apeluje o położenie kresu takim aktom przemocy, okrucieństwa i torturowania dzieci;
 2. wzywa władze Ugandy i wszystkich krajów, w których występuje zjawisko „eutanazji” i rytualnego zabijania dzieci, by zobowiązały się do zwalczania szkodliwych przesądów, które utrwalają tego rodzaju praktyki wymierzone w dzieci;
 3. przypomina, że podstawowym obowiązkiem państwa jest ochrona obywateli, w tym grup podatnych na zagrożenia; przypomina władzom Ugandy, że mają obowiązek przestrzegać konstytucji, w szczególności art. 21 i 32 oraz art. 35 ust. 1, w którym stanowi się, że osoby niepełnosprawne mają prawo do poszanowania godności ludzkiej, a państwo i społeczeństwo muszą podejmować odpowiednie działania, by zapewnić pełen rozwój ich potencjału fizycznego i umysłowego;
 4. przypomina o szczególnym obowiązku parlamentu Ugandy wobec osób niepełnosprawnych, zapisanym w art. 35 ust. 2 konstytucji, zgodnie z którym parlament powinien przyjmować odpowiednie przepisy służące ochronie osób niepełnosprawnych; wzywa rząd Ugandy do wspierania wszelkich działań podejmowanych na rzecz lepszego przestrzegania praw obywatelskich i praw człowieka przynależnych osobom niepełnosprawnym;
 5. apeluje o wspieranie rodzin osób niepełnosprawnych, by mogły one wychowywać dzieci w domu; wzywa rząd Ugandy, by rozwijał w całym kraju wysokiej jakości usługi wsparcia dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi, co obejmuje wystarczające wsparcie finansowe i świadczenia rodzinne, umożliwiające należytą opiekę nad dziećmi niepełnosprawnymi;
 6. wzywa władze do informowania i podnoszenia świadomości społecznej na temat sytuacji osób niepełnosprawnych oraz do organizowania szkoleń służących zapewnieniu wsparcia, informacji i porad dla rodziców i opiekunów dzieci niepełnosprawnych, by ułatwić udział tych dzieci w życiu społeczeństwa;
 7. wzywa rząd Ugandy do zapewnienia odpowiedniego wykształcenia i świadomości potrzeb pacjentów wśród lekarzy mających bezpośredni kontakt z osobami niepełnosprawnymi i

ich problemami zdrowotnymi;

8. przyjmuje z zadowoleniem przyjęcie w 2007 r. ustawy o utworzeniu komisji ds. równych szans, mającej wspierać równe szanse zmarginalizowanych grup społecznych, w tym osób niepełnosprawnych;
9. z zadowoleniem przyjmuje utworzenie ugandyjskiej komisji ds. praw człowieka na mocy konstytucji Republiki Ugandy z 1995 r.; przypomina, że rolą komisji jest m.in. kształtowanie i podtrzymywanie w społeczeństwie wiedzy o przepisach konstytucji jako podstawowego aktu prawnego dla mieszkańców Ugandy, a także monitorowanie wypełniania przez rząd międzynarodowych zobowiązań w dziedzinie praw człowieka;
10. zwraca się do tej komisji o opracowanie konkretnego planu krajowego, który będzie wskazówką w monitorowaniu i wspieraniu bardziej usystematyzowanych i zinstytucjonalizowanych kontaktów ze wszystkimi organizacjami osób niepełnosprawnych w całym kraju;
11. wzywa władze do zapewnienia rejestracji wszystkich urodzeń, w tym urodzeń dzieci niepełnosprawnych;
12. wzywa władze Ugandy do większych starań o podnoszenie w Ugandzie wiedzy o prawach i godności dzieci niepełnosprawnych; podkreśla w związku z tym ważną rolę edukacji w walce ze stygmatyzacją; szczególnie podkreśla kluczową rolę organizacji osób niepełnosprawnych w podnoszeniu świadomości na temat integracji osób niepełnosprawnych oraz problemów, z jakimi muszą się mierzyć;
13. podkreśla, że media muszą odgrywać bardziej aktywną rolę w podważaniu stereotypów i wspieraniu integracji; apeluje do decydentów międzynarodowych, krajowych i lokalnych, by zapewniali i wspierali akcje uświadamiające w mediach oraz w polityce edukacyjnej i w formie kampanii publicznych;
14. wyraża głębokie zaniepokojenie rosnącą liczbą napaści na obrońców praw człowieka i przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, np. Forum Podnoszenia Świadomości i Wspierania Praw Człowieka; wzywa władze Ugandy, by zagwarantowały bezpieczeństwo obrońcom praw człowieka, ściagały sprawców ataków na nich i umożliwiały im wykonywanie ich pracy bez zagrożeń i bez przeszkód;
15. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by wspierały dążenia rządu, organizacji pozarządowych i społeczeństwa obywatelskiego do stworzenia i wdrożenia polityki służącej zaspokajaniu potrzeb i przestrzeganiu praw osób niepełnosprawnych na zasadach niedyskryminacji i integracji społecznej oraz równego dostępu do opieki zdrowotnej i innych usług socjalnych;
16. wzywa do wymiany dobrych praktyk między krajami rozwijającymi się i rozwiniętymi; zwraca się do Komisji, by we współpracy z innymi darczyńcami międzynarodowymi utworzyła platformę dzielenia się dobrymi praktykami w zakresie integracji dzieci niepełnosprawnych; wzywa Komisję, by w pełni wywiązywała się z zobowiązań wynikających z art. 32 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych;
17. apeluje do UE, by wykorzystwała pozycję polityczną, jaką dają jej programy pomocy na rzecz rozwoju, zwłaszcza programy wsparcia budżetowego, do lepszej ochrony i propagowania praw człowieka w Ugandzie; wzywa Komisję do sprawdzenia, czy

możliwe jest zapewnienie lepszej pomocy przez finansowanie lub koordynowanie działań z miejscowymi instytucjami, by poprawić opiekę medyczną nad dziećmi niepełnosprawnymi, a przez to zwiększyć pilnie potrzebne wsparcie dla ich rodzin;

18. podkreśla, że politykę integracji należy wspierać na wszystkich odnośnych forach ONZ i płaszczyznach międzynarodowych, gdyż kwestia niepełnosprawności nie jest obecnie poruszana podczas wielu dyskusji międzynarodowych na wysokim szczeblu, a powinna znaleźć się wysoko na liście priorytetów politycznych;
19. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, prezydentowi Republiki, przewodniczącemu ugandyjskiego parlamentu oraz Unii Afrykańskiej i jej instytucjom.